

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner

2017 - 2020

Haugesund kommune

Vedtatt av Haugesund bystyre

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
Vedtak i Haugesund bystyre den 12.6.2013.....	3
1. Innledning.....	4
1.1 Hvorfor egen handlingsplan mot vold i nære relasjoner?	4
2. Kunnskapsgrunnlag	4
2.1 Definisjon av vold i nære relasjoner og beskrivelser av ulike typer vold.....	4
2.2 Hvem er utsatt for vold i nære relasjoner?.....	7
2.3 Lovverket.....	8
2.4 Statlige føringer.....	8
2.6 Status nasjonalt.....	9
2.7 Status lokalt.....	9
3. Lokale og regionale hjelpetilbud	10
3.1 Barneverntjenesten	10
3.2 Haugesund legevakt.....	11
3.3 Psykisk helsetjeneste	11
3.4 Helsesøster- og jordmortjenesten	11
3.5 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)	11
3.6 Nav	12
3.7 Fastlegen	12
3.9 Krisesenter vest IKS.....	13
3.10 Familievernkontoret Haugalandet	13
3.11 Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk ved Haugesund sjukehus, Helse Fonna HF (BUP)...	13
3.12 Stord DPS.....	14
3.13 Politiet	14
3.14 Konfliktrådet i Haugaland og Sunnhordland	14
3.15 Regionalt ressursenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging	14
3.16 Statens barnehus Stavanger	15
3.17 Alternativ til vold.....	15
3.18 Landsforeningen for voldsofre	15
3.19 Vern for eldre	15
3.20 Alarmtelefonen 116 111 - alarmtelefon for barn og unge	16

3.21 DIXI Ressurssenter for voldtatte	16
3.22 Nyttige nettadresser	16
3.23 SLT (Samordningsmodell for Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet).....	16
3.24 Kors på halsen	17
3.25 Kirkens SOS.....	17
4. Målsettinger og tiltak	17
4.1 FOREBYGGE VOLD I NÆRE RELASJONER	18
4.2 OPPDAGE OG MELDE FRA OM VOLD I NÆRE RELASJONER	20
4.3 IVARETA OG GI OPPFØLGING/BEHANDLING TIL OFRE FOR VOLD I NÆRE RELASJONER	21
4.4 GI NØDVENDIG HJELP OG BEHANDLING TIL UTØVERE AV VOLD I NÆRE RELASJONER	22
5. Oppfølging og evaluering av handlingsplanen	23

Vedtak i Haugesund bystyre den 12.6.2013

1. Haugesund bystyre tar fremlagte "Handlingsplan mot vold i nære relasjoner" til orientering med følgende tillegg i handlingsplanen under pkt 2.1 definisjon av vold i nære relasjoner og beskrivelser av ulike typer vold:

«Med nære relasjoner forstår man også andre relasjoner som preges av et ulikt maktforhold, der personer lever i et avhengighetsforhold til andre med beboere, tjenesteytere eller hjelpepersonell»

2. Bystyret ber Rådmannen komme tilbake til handlingsplanen i forbindelse med budsjett og oppfølging av kommuneplaner.
3. Bystyret ber ordfører ta initiativ i samtaler med nabokommunene om å sende en felles henvendelse for å få sett på muligheter for å få et statlig Barnehus til Haugaland og Sunnhordland politidistrikt.

1. Innledning

Bystyret vedtok 13. juni 2012 at Rådmannen skulle utarbeide en helhetlig plan for arbeid mot vold i nære relasjoner/tiltak for kvinner og barn som utsettes for slik vold.

I 2013 ble det utarbeidet en handlingsplan av en tverrfaglig arbeidsgruppe sammensatt av representanter fra helse, NAV, skole og barnevern. Handlingsplanen ble vedtatt senere samme år. Et av tiltakene i planen innebar at den skulle rulleres i 2016.

Innholdet i handlingsplanen revideres således i forhold til endringer skjedd siden planen ble vedtatt i 2013. Handlingsdelen med tiltak evalueres ute i tjenestene for å få en oversikt over gjennomførte tiltak, revidering av tiltak, eventuell forlengelse av tiltak og nye tiltak. En revidert handlingsplan vil gjelde fra 2017 til 2020.

1.1 Hvorfor egen handlingsplan mot vold i nære relasjoner?

Nasjonale myndigheter har stort fokus på temaet vold i nære relasjoner og legger vekt på at *Kommunale eller interkommunale handlingsplaner mot vold i nære relasjoner skal bidra til at kommunene har fokus på vold og overgrep og at berørte får et tilrettelagt og helhetlig tilbud.*

Vold i nære relasjoner er av betydelig omfang og utgjør et alvorlig folkehelse- og samfunnsproblem. Ikke bare er det et kriminalitetsproblem, men det påvirker samfunnet på mange arenaer. Verdens helseorganisasjon (WHO) definerer omfanget av vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt i dag så omfattende at de definerer det som et folkehelseproblem. Å vokse opp med vold, eller leve med vold som voksen, kan gi alvorlige helsemessige og sosiale konsekvenser for den enkelte.

Vold i nære relasjoner er et offentlig ansvar, og må ikke bli definert som et privat anliggende. Denne handlingsplanen er Haugesund kommune sitt verktøy for å bidra til å ta dette ansvaret. Det er imidlertid en forutsetning at det over tid arbeides målrettet og systematisk for å nå de målsettinger som er beskrevet i planen. Handlingsplanen har både barn, unge, voksne og eldre som målgruppe.

Ved et spesielt fokus ønsker kommunen å hindre at barn blir eksponert for vold i nære relasjoner og at disse ivaretas på en tydelig måte og vise at vi har nulltoleranse for at barn skal bli offer.

2. Kunnskapsgrunnlag

2.1 Definisjon av vold i nære relasjoner og beskrivelser av ulike typer vold

Vold er etter hvert blitt et samlebegrep som favner bredt, og betydningen av ordet er i endring.

Dette får konsekvenser når en skal si noe om hvor det forekommer, i hvilket omfang, og ikke minst når en skal arbeide med det statistisk. Vold og overgrep kan være vanskelig både å avdekke og dokumentere. Temaet er ut fra vår kultur svært tabubelagt, og det er forbundet med fortielse, skyld og skam. Følgelig så snakker vi ikke om det. Vi vet at det foregår, men vi snakker fortsatt ikke om det. I alle fall ikke med noen utenfor familien. Dette er en av hovedårsakene til at det er store mørketall. Mennesker som har vært utsatt for, eller vært vitne til vold, trenger beskyttelse mot nye overgrep og krenkelsers.

WHO definerer vold som *“forsettlig bruk av, eller trussel om, fysisk makt eller tvang, rettet mot en selv, andre enkeltpersoner, eller en gruppe. For å regnes som vold må handlingen resultere i, eller ha høy sannsynlighet for å resultere i død, fysisk eller psykisk skade, eller mangelfull utvikling”*.

I norsk sammenheng er ikke vold et fast avgrenset juridisk begrep, og uklare definisjoner gjør det vanskelig å få et dekkende bilde av mengden vold som blir utøvet. Begrepet vold er i dag betydelig utvidet i forhold til tidligere, ved at både handlinger og situasjoner som før ikke ble forstått som vold, nå oppfattes som del av et utvidet voldsbegrep.

Arbeidsgruppen har tatt utgangspunkt i at vold i nære relasjoner er en kjønnsnøytral handling. Både kvinner og menn er volds ofre og voldsutøvere, selv om det statistisk sett er flest menn som utøver vold overfor kvinner. Folk flest forstår vold som fysisk makt brukt for å skade andre, men vold kan være så mye mer enn bare det. I denne handlingsplanen har arbeidsgruppen tatt utgangspunkt i psykolog Per Isdal ved Alternativ til vold sin definisjon av vold:

“Vold er enhver handling rettet mot en annen person som gjennom at denne handlingen skader, smerter, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje, eller slutter å gjøre noe den vil.”¹

Volden kan, som nevnt over, ha mange uttrykk og påvirke folks hverdag på forskjellige måter. På bakgrunn av dette velger arbeidsgruppen å presentere innholdet i begrepet vold bredt. Fagmiljøer som jobber med vold bruker ofte Alternativ til vold (Isdal, 2000) sine definisjoner som opererer med fem ulike voldstyper:²

1. FYSISK VOLD er enhver form for fysisk makt som gjennom at den smerter, skader, skremmer og krenker, påvirker et annet menneske til å slutte å gjøre noe det vil eller gjøre noe mot sin vilje. Her er det et vidt spekter av handlinger fra det å holde, dytte, riste eller klype til bruk av slag, spark eller våpen og opp til drap. Det er vanlig å skille volden inn etter alvorlighetsgrad. Det vil si moderat eller alvorlig vold.

2. SEKSUELL VOLD er alle handlinger rettet mot en annens persons seksualitet, som gjennom at de smerter, skader, skremmer eller krenker, får denne personen til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe den vil. Her kan det dreie seg om alt fra seksuell trakassering og krenkelser opp til å bli presset til å utføre uønskede seksuelle handlinger inkludert å bli utsatt for voldtekt og seksuell tortur. Den seksuelle volden er svært psykologisk nedbrytende fordi den rammer vår mest private og sårbare side.

3. MATRIELL VOLD er alle handlinger rettet inn mot ting eller gjenstander, som gjennom at de virker skremmende eller krenkende, påvirker andre til å gjøre noe mot sin vilje eller slutte å gjøre noe de vil. Det kan for eksempel være å slå i dører eller vegger, ødelegge gjenstander, rive i stykker klær, kaste og rasere inventar. Hvis vedkommende tidligere har utøvd fysisk vold, vil den materielle volden virke særlig skremmende og lammende. For barn vil det å vokse opp i en familie der de stadig er

---

¹ Per Isdal (2000): “Meningen med volden” Kommuneforlaget

² Per Isdal (2000): “Meningen med volden” Kommuneforlaget

vitne til materiell vold, være omtrent de samme som å vokse opp i et minefelt der en aldri vet når det smeller.

4. PSYKISK VOLD har et vidt spekter, og er alle måter å skade, skremme eller krenke på som ikke er direkte fysiske i sin natur, eller måter å styre eller dominere andre på ved hjelp av en bakenforliggende makt eller trussel. Her kan det være snakk om direkte trusler, indirekte trusler, degraderende og ydmykende adferd, kontroll, utagerende sjalusi, isolering eller emosjonell vold. Direkte trusler er ytringer om hva som vil skje av vold dersom en person ikke gjør som du ønsker, eller har gjort noe du ikke ønsker. Dette blir ytterligere forsterket hvis vedkommende som truer, tidligere har brukt fysisk vold.

Indirekte trusler er andre måter å formidle en fare eller voldelig konsekvens på uten å si det med rene ord. Degradere og ydmykende adferd er all adferd som er ment å såre eller krenke en annen person psykisk. Den rammer "sjelen" eller ens verdighet. Det går på å gi negative karakteristikk, å kalle en person noe som er dårlig eller uverdig, eller få den andre til å opptre på måter som han eller hun kjenner ydmykende.

Kontroll er at en med makt eller trusler tar eller krever kontroll over den andres liv eller deler av det. Det er en innsnevring av andres frihet, og den kontrollerende adferden kan dreie seg om tid, aktivitet, økonomi, informasjon, sosial kontakt, påkledning, adferd og vaner. Kontrollen skjer ofte i form av utspørring eller forhør. Utagerende sjalusi er sjalusi som skremmer og krenker eller som brukes som en måte å styre og kontrollere andre på. Emosjonell vold er handlinger som skal få andre til å føle seg små, dårlige, uviktige. Den skaper vonde følelser. Neglisjering eller taushet kan være eksempler på dette.

5. LATENT VOLD er vold som virker i kraft av sin mulighet. Muligheten for vold styrer ens adferd. I nære relasjoner der det har forekommet vold, kan den latente volden utvikle seg til å bli den dominerende voldsformen. Risiko for ny vold kan styre alt den voldsutsatte gjør uten at det foreligger noen aktiv trussel. Det å ha opplevd vold gjør at en vet det kan skje igjen. Volden er da til stede hele tiden i kraft av sin mulighet.

ØKONOMISK VOLD

I den senere tid er også begrepet økonomisk vold blitt brukt. Økonomisk vold kan være at noen kontrollerer økonomien til en annen, for eksempel ved å holde tilbake penger, eller tvinge eller lure andre til å ta opp lån. Dersom den voldsutsatte i for eksempel i et samlivsforhold ikke har arbeid eller annen inntekt, kan det være økonomisk vold hvis voldsutøveren "kontrollerer" partneren ved at vedkommende må be om penger for å dekke sine grunnleggende behov.

TVANGSEKTESKAP OG KJØNNSLEMLESTELSE

Tvangsekteskap er definert som vold i nære relasjoner sammen med "æres relatert vold". Dette er forholdsvis ny tematikk både hos krisesentrene og andre hjelpeinstanser. Det er et arbeidsområde som er kulturelt betinget, og som krever en mer spesifikk kompetanse av de i hjelpeapparatet som skal håndtere den.

Kjønnslemlestelse er en fellesbetegnelse på ulike typer inngrep på jenters eller kvinners kjønnsorganer, og som foretas av andre årsaker enn rent medisinske. Dette er en form for vold, som også krever tilrettelagt kompetanse for å kunne gi best mulig hjelp både for å forebygge, hindre overgrep, og for å kunne gi best mulig hjelp til de kvinnene som er omskåret som barn.³

I 2003 ble det innført lovforbud mot tvangsekteskap. I 2010 trådte krisesenterloven i kraft. Samme år ble barneloven endret, slik at all bruk av vold og skremmende eller plagsom framferd, eller annen hensynsløs adferd overfor barn ble forbudt. Straffeloven har også de senere år blitt endret, både i forhold til hva som omfattes som vold i nære relasjoner, og ved at straffeutmålingen i disse sakene er skjerpet. Også tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er former for vold i nære relasjoner. Regjeringen har imidlertid vurdert at tvangsekteskap og kjønnslemlestelse krever en særlig innsats og har derfor valgt å utarbeide en egen handlingsplan på dette området (*Handlingsplan mot tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og alvorlige begrensninger av unges frihet* (2013-2017)).

-OG HVA ER NÆRE RELASJONER?

Helsedirektoratet definerer vold i nære relasjoner som: *Vold i nære relasjoner favner all vold mellom familiemedlemmer. Det kan være vold mellom nåværende eller tidligere partnere, vold mot barn eller vold mot eldre. Også tvangsekteskap og kjønnslemlestelse regnes som former for vold i nære relasjoner.*

”.⁴ I tillegg vedtok Haugesund bystyre følgende tillegg under behandlingen av planen: «Med nære relasjoner forstår man også andre relasjoner som preges av et ulikt maktforhold, der personer lever i et avhengighetsforhold til andre med beboere, tjenesteytere eller hjelpepersonell».

2.2 Hvem er utsatt for vold i nære relasjoner?

I «Et liv uten vold», Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014 - 2017 er det beskrevet nærmere hvem som er utsatt for vold i nære relasjoner⁵. Undersøkelser viser at det er mange situasjoner og posisjoner som kan øke sårbarheten og videre risikoen for å bli utsatt for vold i nære relasjoner.

Følgende grupper kan være spesielt utsatt:

- Barn som er utsatt for, eller er vitne til vold, befinner seg ofte fysisk nær sine omsorgspersoner og er derfor i en spesielt utsatt situasjon.
- Forekomststudier blant eldre indikerer at ca. fire prosent av de eldre utsettes for vold og overgrep. Eldre med demenssykdom kan øke voldstendensen ovenfor andre, samt at de selv er mer utsatt for vold i nære relasjoner.
- Gravide er ekstra sårbare for vold under graviditeten.
- Kvinner er klart den største gruppen som blir utsatt for grov vold i nære relasjoner.
- Menn blir også utsatt for vold i nære relasjoner, men volden er som oftest ikke så grov som den kvinner blir utsatt for.
- Personer med funksjonsnedsettelse og utviklingshemming har økt sårbarhet og mulighet for å bli utsatt for vold og overgrep på grunn av sin avhengighet av andre mennesker.

---

³ Statens helsetilsyn "Veileder for helsepersonell i Norge om kvinnelig omskjæring" 2000

⁴ Vedtak i Haugesund bystyre den 12.6.2013

⁵ Et liv uten vold

- Kvinner med minoritetsbakgrunn opplever ofte en kulturelt betinget skjevdeling av maktforhold mellom kjønnene. En stor andel av beboere på krisesenter er kvinner med minoritetsbakgrunn som har samlivspartner både av norsk og utenlandsk opprinnelse.
- Personer med rusmiddelmissbruk. Familiemedlemmer med rusmiddelmissbruk som utøver vold mot øvrig familie. Det er også kjent at det utøves mye vold innad i rusmiljøer, men at dette ikke er innenfor politiets sin definisjonen av “nære relasjoner”. Likevel er det slik at mange i de tungt belastende rusmiljøene har svært begrensede nettverk, og at det i stor grad er andre rusmiddelmissbrukere som utgjør personene som de har nære relasjoner med.

2.3 Lovverket

I løpet av det siste ti-året har det vært økt fokus på vold i nære relasjoner. Fra før har det på generelt grunnlag vært lovfestet at for eksempel taushetsplikten ikke skal være til hinder for å anmelde eller gi opplysninger om lovbrudd (forvaltningsloven § 13 b 6). Men i flere særlover gis flere faggrupper nå ansvar for å melde fra om overgrep og mulige overgrep. I helsepersonellovens kapittel seks omtales helsepersonells plikt til å gi opplysninger om vold i nære relasjoner til både politi, barnevernstjenesten og til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Videre nevnes at ifølge barnevernlovens § 6-4 har offentlige myndigheter plikt til å melde ifra til barnevernet når det er grunn til å tro at barn blir mishandlet i hjemmet, når barn er utsatt for andre former for alvorlig omsorgssvikt, eller når et barn har vedvarende alvorlige atferdsproblemer. Også yrkesutøvere i medhold av helsepersonelloven, psykisk helsevernloven, helse- og omsorgstjenesteloven, lov om familievernkontorer, meklingsmenn i ekteskapsaker (jamfør lov om ekteskap), samt friskolelova, plikter å gi opplysninger etter reglene i nevnte paragrafs andre ledd. Det samme gjelder i opplæringslovens § 15-3.

2.4 Statlige føringer

Siden 1999 har de sittende regjeringene hatt spesielt fokus på vold i nære relasjoner.

Arbeidsgruppen velger her å nevne noen viktige “milepæler”:

- NOU 2003:31 “Retten til et liv uten vold – Menns vold mot kvinner i nære relasjoner” har vært en viktig premissleverandør til handlingsplanene om vold i nære relasjoner som har kommet i ettertid
- I 2008 kom også “Veileder for utvikling av kommunale handlingsplaner” mot vold i nære relasjoner.
- I Melding til Stortinget 15 (2012-2013) Forebygging og bekjempelse av vold i nære relasjoner, drøfter regjeringen den framtidige politikken for vold i nære relasjoner. Den er således viktig i og med at meldingen skisserer linjene i det videre arbeidet i årene som kommer.
- I «Et liv uten vold», Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014- 2017 inneholder konkrete tiltak på områdene forebygging, synliggjøring, kunnskap og kompetanse, hjelpe – og behandlingstilbud, straffeforfølgning og samarbeid og samordning
- Nasjonal strategi for foreldrestøtte
Barne- og likestillingsdepartementet (BLD) skal i samarbeid med Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir), utvikle og gjennomføre den første nasjonale strategi for foreldrestøtte. Arbeidet er forankret i Prop. 12 S 2016–2017 Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017–2021), og er en del av regjeringens brede satsing på forebyggende arbeid og tidlig innsats.

Godt foreldreskap er en avgjørende faktor for å skape et godt oppvekstmiljø for barn og ungdom. Familien er samfunnets grunnmur, og det er legitimt å ha behov for råd og veiledning i utøvelse av foreldrerollen. Regjeringen vil støtte opp om tiltak som styrker familien, og gi tidlig og virksom hjelp når det er behov for det.

- “Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017” er en oppfølging av forrige plan, og har en viktig funksjon i å ivareta behovet for kontinuitet og styrking av arbeidet mot vold i nære relasjoner, i første rekke på kort sikt.

2.6 Status nasjonalt

Vold i nære relasjoner har et betydelig omfang og er et alvorlig samfunns- og folkehelseproblem. Vold i nære relasjoner skaper utrygghet, kan medføre helseskader og tap av velferd og begrenser den enkeltes livsutfoldelse og mulighet for aktiv samfunnsdeltakelse. Vold i nære relasjoner er straffbare handlinger i strid med norsk lov og grunnleggende menneskerettigheter.

I følge en undersøkelse gjennomført av Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS) i 2013 er det kun 26,3 % av kvinner som utsettes for grov vold som anmelder forholdet. Det er store mørketall. Økt oppmerksomhet og kunnskap om vold i nære relasjoner kan bidra til at flere slike saker kommer frem i lyset, slik at flere voldsutsatte og andre berørte kan få hjelp. Få oppsøker helsetjenester eller politi, og en del forteller aldri til noen hva de har vært utsatt for.

I tillegg til de store konsekvensene for den enkelte, har vold i nære relasjoner også store samfunnsøkonomiske kostnader i form av økte behov for hjelpetiltak i skolen, psykisk og fysisk helsehjelp, barneverntiltak samt hjelp fra krisesentertilbud, sosialhjelp og økte behov for politiressurser. En samfunnsøkonomisk analyse fra desember 2012, anslår at vold i nære relasjoner koster det norske samfunnet mellom 4,5 og 6 milliarder kroner årlig. «*Et liv uten vold*», *Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2014 – 2017*.

2.7 Status lokalt

Haugesund kommune har fått tilskudd fra Bufdir for 2017 og 2018 for å delta i et prosjekt for å styrke krisesentertilbudet i kommunen til voldsutsatte med alvorlig problematikk knyttet til rus, psykiske lidelser og funksjonsnedsettelse.

Prosjektet har fått navnet «Modellutprøving i krisesentertilbud for Haugesund kommune» og består av ledere fra både tjenesteområdet helse, omsorg og sosiale tjenester og oppvekst. Det er i tillegg en representant fra krisesenter vest IKS i prosjektgruppen.

For å kunne styrke krisesentertilbudet til nevnte målgruppe skal prosjektet blant annet se på følgende:

- Tydeliggjøre ansvar og rollefordeling mellom krisesenteret og de øvrige kommunale instansene i hjelpeapparatet om utøvelsen av krisesentertjenester gjennom formaliserte samarbeidsavtaler
- Formalisering av samarbeid med spesialisthelsetjenesten
- Organisering av voldskoordinator/koordinatorer i kommunen
- Økt fokus på bruk av Individuell plan og ansvarsgruppemøter for målgruppen.
- Sørge for at kommunalt ansatte har kjennskap til krisesentertilbudet i kommunen.
- Invitere til gjensidig kompetansegivende kurs
- Informasjonsstrategi for å gjøre krisesentertilbudet mer tilgjengelig
- Identifisere sentrale kontaktpersoner både i det kommunale tjenestetilbudet og spesialisthelsetjenesten

Barneverntjenesten

Voldsstatistikk fra barneverntjenesten i Haugesund kommune for 2016:
311 saker, av disse er 50 vold.

Krisesenter vest IKS

I 2016 hadde krisesenteret 406 døgn med beboere med bostedsadresse i Haugesund kommune.

Familievernkontoret for Haugalandet

I 2016 var det 50 saker der vold var en del av tema.

Haugaland og Sunnhordland politidistrikt

Tallene viser at antall lovbrudd fortsetter å gå ned. I 2016 hadde Sør-Vest 1 254 færre anmeldte saker enn året før, men det er et utviklingstrekk er at vi ser en økning i vold- og sedelighetssaker. I samtlige driftsenheter i Sør-Vest politidistrikt er det registrert en økning. Det er Haugesund som har høyest andel anmeldelser pr. 1000 innbygger, fulgt av Karmøy og Stavanger.

Her følger en kort oppdatering fra politiets side vedrørende vold i nære relasjoner:

Når det gjelder vold i nære relasjoner, så er dette en av kategoriene innenfor "Vold" som har økt hvert år siden 2012. Dette er også en av kategoriene hvor det antas å være høye mørketall. Totalt ble det registrert 54 flere saker i 2016 sammenlignet med 2015. Det er verdt å merke at det er straffeloven §§ 282 og 283 (§ 219 i gammel straffelov) som er grunnlaget for denne statistikken. Økningen blir enda større hvis vi inkluderer alle saker hvor det anmeldes trusler og vold i nære relasjoner. Her er en økning på ca. 11 prosent - fra 2015 til 2016.

Fra 160 i 2012 – til 270 i 2016 – gamle Haugaland og Sunnhordland politidistrikt og fra 567 saker til 630 saker i 2016 i gamle Rogaland politidistrikt.

- Totalt i Sør-Vest 2016 900 saker
- Sør-Vest har samlet gjennomført 560 tilrettelagte avhør – avhør av barn / 100 sekvensielle – avhør av barn i førskolealder og psykisk utviklingshemmede.

3. Lokale og regionale hjelpetilbud

3.1 Barneverntjenesten

Barneverntjenestens hovedformål er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp og omsorg til rett tid, og trygge oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal gi hjelp til barn og unge i alderen 0-18 (23) år og deres familier som bor i kommunen.

Alle som er bekymret for et barn eller en ungdom kan ta kontakt med barneverntjenesten. Det kan skje per telefon, skriftlig eller ved personlig oppmøte. Barneverntjenesten har en beredskapsvakt som er tilgjengelig utenom ordinær arbeidstid, både på hverdager og helligdager. I helger og på helligdager er beredskapsvakten tilgjengelig 24 timer i døgnet.

Kontaktinformasjon: Barneverntjenesten, Haraldsgata 94, 5504 Haugesund Tlf. 52 74 40 40, Beredskapstelefon: 959 20 084.

3.2 Haugesund legevakt

Legevakten skal gi øyeblikkelig hjelp til alle som befinner seg i Haugesund utenom fastlegenes åpningstid. Personer som har vært utsatt for vold i nære relasjoner, kommer ofte først i kontakt med legevakt eller overgrepsmottak for behandling av akutte og lettere skader. Mer omfattende skader blir henvist til spesialisthelsetjenesten for videre behandling, eller videre oppfølging hos fastlegen. Ansatte på legevakten har bred erfaring i å ivareta personer som har vært utsatt for vold i nære relasjoner.

Kontaktinformasjon: Haugesund legevakt, Karmsundgata 59 B, åpningstid kl. 08.00 - 23.00 alle dager, legevaktstelefon 116 117 / 52 80 40 00 besvares hele døgnet.

3.3 Psykisk helsetjeneste

Psykisk helsetjeneste har et team bestående av psykolog og psykiatriske sykepleiere. Teamet gir terapi, støtte til mestring, råd og veiledning til voksne med psykiske lidelser/plager, mennesker i vanskelige livssituasjoner og voldsutsatte. Teamet bistår også med å trekke inn andre hjelpeinstanser når det er behov for det. Tjenesten er gratis, og er åpen mellom kl. 08.00 – 15.30. Det trengs ingen henvisning, det kan tas direkte kontakt for råd og veiledning.

Kontaktinformasjon: Psykisk helsetjeneste, Skåregata 92, Markedet 5. etasje, 5528 Haugesund Tlf. 52 74 40 76/52 74 30 00.

3.4 Helsesøster- og jordmortjenesten

Alle barn har tilbud om helseundersøkelser og oppfølging fra helsestasjonen og skolehelsetjenesten. Med svært få unntak takker alle foreldre ja til dette tilbudet, og tjenesten har derfor en unik mulighet til å arbeide forebyggende og til å avdekke vold i nære relasjoner på et tidlig tidspunkt. Helsestasjonen er ofte den eneste instans som ser barna regelmessig første leveår. Nye nasjonale retningslinjer har stort fokus på avdekking av vold og seksuelle overgrep. Tjenesten arbeider tverrfaglig med mange samarbeidspartnere, og den deltar i samarbeid om barn som direkte eller indirekte lever med vold i nære relasjoner, samt deres foresatte. Gravide har tilbud om svangerskapskontroll hos jordmor og mange benytter seg av dette tilbudet. Jordmortjenesten arbeider også forebyggende for å avdekke vold mot gravide, slik at de får nødvendig hjelp. Helsesøster i skolehelsetjenesten har temaet vold oppe i klasser og i møte med enkeltelever og foresatte. Både skolehelsetjenesten og helsestasjon for ungdom skal være et lett tilgjengelig lavterskeltilbud, slik at barn og unge har et sted å formidle sitt behov for hjelp. I tilfeller der vold blir avdekket, sørger tjenesten for henvisning til de instanser som er nødvendige for å sikre barna og familien nødvendig hjelp. Det trengs ingen henvisning, det kan tas direkte kontakt for råd og veiledning.

Kontaktinformasjon: Helsesøster- og jordmortjenesten ved enhetsleder, Senter for barn og unge, Skåregata 101 - 5528 Haugesund. Tlf. 52 74 41 02 / 976 20 608.

3.5 Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT) for Haugesund, Sveio og Utsira er tverrfaglig sammensatt av sosionom, pedagoger og psykologer. De arbeider tett med skole og barnehage, og PPT har regelmessig kontakt med foreldre/foresatte til barna de følger opp. PPT samarbeider med flere ulike aktører innad i kommunene, og med 2. linjetjenesten, som for eksempel Barne-ungdomspsykiatrisk poliklinikk. PPT bistår på systemnivå med

veiledning, rådgivning og kompetanseheving, men også direkte med det enkelte barn og/eller familie.

Foreldre kan ta kontakt direkte med PPT, men vanligvis går kontakten gjennom helsesøstertjenesten, barnehage og skole.

Kontaktinformasjon: PPT, Skåregata 101, 5528 Haugesund - inngang fra Kirkegata, Tlf. 52 74 34 80

3.6 Nav

I mange tilfeller er voldsutsatte helt eller delvis økonomisk avhengig av den som utøver volden. Dette avhengighetsforholdet kan gjøre det mer eller mindre umulig å bryte ut av en tilværelse preget av vold. Hjelp fra Nav-kontoret kan være avgjørende for om voldsutsatte opplever det mulig å bryte ut fra et forhold med mishandling. Nav-kontoret kan derfor ha en viktig funksjon i en overgangsfase preget av økonomisk utrygghet.

Tall fra flere krisesenter viser at en stor del av beboerne står utenfor arbeidsmarkedet og er avhengige av offentlige ytelser

Mange voldsutsatte har behov for hjelp til å finne bolig; særlig kvinner med etnisk minoritetsbakgrunn kan ha vanskeligheter med å finne en egnet bolig etter endt opphold på krisesenter. Nav (sosialtjenesten) har plikt til å finne midlertidig husvære til de som ikke greier det selv.

Nav-kontoret inngår som et ledd i et helhetlig og individuelt tilpasset hjelpetilbud til utsatte for vold i nære relasjoner. Nav-kontorene forvalter tjenester etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen (lov om sosiale tjenester i Nav) og ytelser og tiltak etter lov om folketrygd. Særlig i reetableringsfase er Nav en viktig aktør i arbeidet mot vold i nære relasjoner. De ansatte har primært juridisk, økonomisk og sosialfaglig kompetanse på områder som omfattes av dette regelverket. Hvis noen trenger veiledning på områder utenfor Navs kompetanse, skal de i følge lov om sosiale tjenester i Nav § 17 henvises til rett instans for bistand.

Kontaktinformasjon: Nav Haugesund, Øvregata 124, 5527 Haugesund. Tlf. 55 55 33 33.

3.7 Fastlegen

Fastlegen.no

DIN NÆRMESTE HELSEHJELP

Folk som søker hjelp på grunn av vold i nære relasjoner, tar ofte kontakt med fastlegen. Fastleger møter mange pasienter som er utsatt for vold, med de konsekvenser og plager det medfører. Legen har ansvar for diagnostikk, behandling og eventuelt videre oppfølging. Fastlegen skal ved behov også samarbeide med andre instanser og/eller henvise den voldsutsatte til spesialisthelsetjenesten. Nesten hele befolkningen er tilknyttet en fastlege, og fastlegens kompetanse på området er av stor betydning for at vold i nære relasjoner skal kunne avdekkes, og for at de involverte skal få nødvendig oppfølging.

Kontaktinformasjon: www.fastlegen.no

3.8 Smiso – senter mot incest og seksuelle overgrep

SMISO Rogaland (Senter mot incest og seksuelle overgrep) holder til i Sandnes og skal dekke hele

Rogaland. Senteret er et tilbud for mennesker som har vært utsatt for incest og seksuelle overgrep og deres pårørende. SMISO Rogaland er et lavterskel tilbud og er et supplement til det offentlige hjelpeapparatet. De arbeider etter hjelp til selvhjelps- prinsippet. Selvhjelp er å ta tak i egne muligheter, finne frem til egne ressurser, ta ansvar

for livet sitt og selv styre det i den retningen en ønsker. På senteret kan en få hjelp og støtte til bearbeiding til det de har utsatt for. Brukerne er kvinner og menn fra 16 år og oppover. Alle som bruker senteret har taushetsplikt. Det føres ingen form for journal.

SMISO Rogaland åpnet avdeling i lokaler hos Havnaberg frisklivssentral og seniorsenter.

Kontaktinformasjon: SMISO Rogaland, Haraldsgata 226, 5523 Haugesund. Tlf. 51 97 19 00 / 926 67 201. www.smiso-rogaland.no/smiso-rogaland-avd-haugesund/

3.9 Krisesenter vest IKS

Lov om kommunale krisesentertilbud trådte i kraft 1.1.2010. Formålet med denne loven er å sikre et godt og helhetlig krisesentertilbud til kvinner, menn og barn som er utsatte for vold eller trusler om vold i nære relasjoner. Krisesenteret arbeider direkte med voldsutsatte som kan bo på senteret inntil tre måneder. I Haugesund finnes det også noen leiligheter for menn. I perioder har opp mot 70 % vært kvinner med utenlandsk opprinnelse. Pågangen varierer, men behovet er samlet sett økende. Krisesenteret driver også med et omfattende informasjons- og holdningsskapende arbeid. Senteret har et særlig fokus på dagbrukere og har hatt en kraftig økning av innbyggere fra Haugesund kommune. De kommer til samtale for råd og veiledning, støttesamtale, advokatbistand og etablering av kontakt med det øvrige hjelpetilbudet i kommunen. Dette er en gruppe som er viktig å få med i kartleggingen fordi terskelen for å ta kontakt med dagtilbudet er mye lavere. Det er en gruppe som vi følger opp over tid og som ofte har behov for bistand av ulike instanser.

Krisesenter vest IKS eies av 17 kommuner. Krisesenteret har tverrfaglig kompetanse: barnevernspedagog, sosionom, vernepleie, psykiatri, sykepleie, flerkulturell kompetanse, forebyggende helsearbeid med mer.

Kontaktinformasjon: Krisesenter vest IKS, Tlf. 52 72 98 84.

3.10 Familievernkontoret Haugalandet

Familievernet er en spesialtjeneste som har familierelaterte problemer som sitt fagfelt. Familievernkontorene skal gi et tilbud om behandling og rådgivning der det foreligger vansker, konflikter eller kriser i familien. Familievernkontoret for Haugalandet tilbyr gratis parterapi, familieterapi og mekling ved samlivsbrudd. Barn og unge kan også bruke familievernet. Familier, par eller enkeltpersoner kan henvende seg direkte til et familievernkontor. Lege, psykolog, medisinsk eller sosial institusjon, eller annen offentlig myndighet kan henvise klienter til familievernkontor.

Kontaktinformasjon: Familievernkontoret for Haugalandet, Haraldsgata 90, 5528 Haugesund. Tlf. 52 70 08 20.

3.11 Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk ved Haugesund sjukehus, Helse Fonna HF (BUP)

Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk gir akutt psykiatrisk helsehjelp til barn og unge. De er i sitt arbeid opptatt av å se barn og unge sine vansker i et utviklingsperspektiv, der kontekst, relasjon og familie er viktige faktorer. BUP har ansvar for å utrede barnets/ungdommens tilstand, og å tilby individuelt

tilpasset behandlingsintervensjon på grunnlag av diagnostikken. Behandlingen kan være individuell eller familiebasert, ofte begge deler. Ved behov samarbeider BUP med skole, PPT, barnevern og politi. BUP har både poliklinikk og døgnpost for barn og unge i alderen 0-18 år. Henvising skjer fra barn/ungdom med foresatte i samarbeid med lege, PPT eller barnevern.

Kontaktinformasjon: Barne- og ungdomspsykiatrisk klinikk ved Haugesund sjukehus, Helse Fonna HF, Vinjes gate 10, 5522 Haugesund. Tlf. 52 73 28 00.

3.12 Stord DPS

Stord DPS ønsker å gi enkeltindivider sjansen til å leve et best mulig liv, med deltakelse, selvstendighet og evne til å mestre hverdagen. De utvikler en individuell tilpassa behandlingsplan med brukeren for oppnå det. Senteret tilbyr kurs i sinnemestring. Sinneterapi er tilbud til personer som har problem å finne passende reaksjonsformer. Kurset kan bidra til bedre livskvalitet for familien og andre. [Kurs i sinnemestring](#)

Kontaktinformasjon: Helse Fonna, Stord DPS, Tysevegen 64, 5416 Stord. Tlf. 53 49 12 10

3.13 Politiet

Politiets arbeid mot vold i nære relasjoner har høy prioritet. Det er egne koordinatorene for familievold og seksuelle overgrep i alle politidistrikt, og politiet samarbeider med mange etater og organisasjoner for å bekjempe denne typen kriminalitet. Det omfatter også barn som er vitne til vold i familien.⁶

Kontaktinformasjon: Sørvest politidistrikt, Smedasundet 50, 5528 Haugesund. Tlf. 02800.

3.14 Konfliktrådet i Haugaland og Sunnhordland

Konfliktrådet er en statlig tjeneste som bistår for å løse konflikter – enten mellom private parter eller mellom fornærmede og gjerningspersoner der en kriminell handling har funnet sted. Hensikten er at partene gjennom dialog kan finne fram til løsninger, enten det gjelder å gjøre opp for konkrete lovbrudd, eller å gjenopprette mellommenneskelige relasjoner.⁷ Vold i nære relasjoner er en del av problemstillingen i en stadig større del av sakene som Konfliktrådet behandler. Årsaken til dette er sammensatt, men i mange tilfeller anser påtalemyndigheten at Konfliktrådet er en bedre løsning for partene enn en ordinær straffesak. Konfliktrådet er et tilbud til alle, uavhengig av alder. Tjenesten er gratis.

Kontaktinformasjon: Konfliktrådet i Haugaland og Sunnhordland, Kirkegata 130, 3. etasje, 5527 Haugesund. Tlf. 22 77 71 05

3.15 Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging

Senteret er for fagfolk på Vestlandet på temaområdene vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, og arbeider på tvers av etater og sektorer. Senteret har tre team som arbeider med flyktningehelse og tvungen migrasjon, vold- og seksuelle overgrep, samt selvmordsforebygging. Oppgaven er å samordne og styrke kompetansen på disse problemområdene gjennom konsultasjon, undervisning og nettverksbygging.

⁶ www.politi.no

⁷ www.konfliktraadet.no

Kontaktinformasjon: RVTS Vest, Helse Bergen HF, Postboks 1400, 5021 Bergen. Tlf. 55 97 66 95.

3.16 Statens barnehus Stavanger

STATENS BARNEHUS
Et tverrfaglig kompetansehus

Statens barnehus er et tilbud til barn og ungdom som kan ha vært utsatt for, eller som har vært vitne til vold eller seksuelle overgrep. Tilbudet er også for voksne med en psykisk utviklingshemming. Barnehuset tilbyr oppfølging, behandling og korttidssterapi. Ved behov sikrer barnehuset kontakt med lokalt hjelpeapparat for videre oppfølging. Behandlingstilbudet er frivillig. Enkelte ganger kan barnet trenge mer omfattende utredning og behandling. I slike tilfeller tilbys oppfølging eller behandling i påvente av at det lokale hjelpeapparatet, eller at spesialisthelsetjenesten igangsetter videre tiltak. Statens barnehus Stavanger arbeider også med rådgiving og veiledning til barnevern, barnehager, skoler, skolehelsetjenester, fastleger og andre offentlig ansatte som jobber med personer i målgruppen.

Kontaktinformasjon: Barnehuset Stavanger, Lagårdsveien 44, 4010 Stavanger. Tlf. 51 51 03 30.

3.17 Alternativ til vold

Stiftelsen Alternativ til Vold (ATV) i Stavanger er et kompetanse- og behandlingssenter på vold, med særlig fokus på vold i nære relasjoner. Behandlingstilbudet ved ATV består av to deler. Den ene delen er et tilbud til kvinner, menn og barn som har blitt utsatt for (eller som har levd med) vold i familien. Den andre delen er et tilbud til voldsutøvere i nære relasjoner.

Kontaktinformasjon: Alternativ til Vold (ATV), Valberggata 4, 4006 Stavanger. Tlf. 51 93 43 43.

3.18 Landsforeningen for voldsofre

Landsforeningen for voldsofre skal arbeide for å hjelpe og støtte de som har vært utsatt for vold, og er påført skade av fysisk, psykisk og økonomisk art. Den skal videre arbeide for å redusere bruken av vold, og herunder kartlegge omfanget av vold, arten av den og virkningen. Dette for å finne ut hvordan den best kan reduseres, og prøve å påvirke folkemeningen til å motvirke vold.

Kontaktinformasjon: Landsforeningen for voldsofre, Tjernfaret 29, 0956 Oslo. Tlf. 22 16 40 00.

3.19 Vern for eldre

Den nasjonale kontakttelen Vern for eldre som er finansiert av Helsedirektoratet, har som formål å gi råd og veiledning som bidrar til å bedre situasjonen til eldre som er utsatt for overgrep. Dette vil også bidra til å synliggjøre problemområdet. Ut fra undersøkelser som er gjort på området, blir ca. fire prosent av eldre mennesker årlig utsatt for overgrep. Imidlertid er det store mørketall, og kun en liten andel blir registrert av politiet eller hjelpeapparatet. Det er en generell oppfatning at temaet er belagt med skam, kanskje først og fremst fordi overgriperen som regel er en person som den eldre kjenner og kanskje har tillit til. Mange eldre tror også at de selv har skylden for krenkelsene. Arbeidsgruppen er ikke kjent med om det her i regionen drives organisert arbeid som for eksempel nettverksgrupper mot vold i nære relasjoner.

Kontaktinformasjon: Vern for eldre, kontakttelen: 800 30 196, mandag til fredag kl. 09.00 - 15.00.

3.20 Alarmtelefonen 116 111 - alarmtelefon for barn og unge

Den viktigste målsettingen med telefonen i regi av Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD) er at alle barn og unge skal ha ett telefonnummer de kan ringe når de opplever vold i hjemmet, er utsatt for overgrep, er redd for tvangsgifte, eller opplever andre akutte og vanskelige situasjoner. Alle

telefonhenvendelser blir besvart av voksne som har lang erfaring i å hjelpe barn og unge. Voksne som er bekymret for barn og unge, eller har mistanke om at de utsettes for vold og overgrep, kan også ringe Alarmtelefonen 116 111. Alarmtelefonen skal være et tillegg til eksisterende akuttberedskap for barn og unge. I helger og på helligdager er Alarmtelefonen døgnåpen.⁸

Kontaktinformasjon: Tlf. 116 111.

3.21 DIXI Ressurscenter for voldtatte

Stiftelsen DIXI arbeider for å hjelpe voldtekts ofre og deres pårørende, spre informasjon om senskader og skadefølger samt drive holdningsskapende arbeid. DIXI tilbyr individuelle samtaler og samtalegrupper for voldtatte og pårørende. Videre gis det tilbud om gratis advokathjelp, temakvelder og foredrag, samt opplysning om hjelpeapparatet. All bistand er gratis, og det trengs ikke legehenviing. DIXI gir også telefonrådgivning på telefon 22 44 40 50.⁹

Kontaktinformasjon: DIXI Ressurscenter for voldtatte, Arbinsgate 1, 0253 Oslo Tlf. 22 44 40 50.

3.22 Nyttige nettadresser

Nasjonal veiviser
ved vold og overgrep

Nettadresse: www.dinutvei.no

Alle har rett til et liv uten frykt for vold. Altfor mange mennesker lever i voldelige forhold i Norge. Er du utsatt for vold, trusler eller tvang? Føler du deg utrygg?

Nettadresse: <http://www.hvorlite.no/>

3.23 SLT (Samordningsmodell for Lokale, forebyggende Tiltak mot rus og kriminalitet)

SLT- koordinatorens arbeid i kommunen er her omtalt, selv om ikke denne funksjonen er knyttet direkte til kommunens hjelpetilbud og vold i nære relasjoner. SLT-modellen sørger for et samarbeid mellom politi og kommunen innen området rus- og kriminalitetsforebygging. SLT er i hovedsak rettet mot barn og unge og deres foreldre og foresatte. Målet er at kommunens barn og unge skal få riktig hjelp til riktig tid, av et hjelpeapparat

⁸ www.116.111.no

⁹ www.dixi.no

som samarbeider godt på tvers av etater og faggrupper. SLT-modellen er utviklet for å koordinere kunnskap, kompetanse og ressurser mellom politiet og de kommunale enhetene som tar kriminalitetsforebyggende hensyn. Den inkluderer også to andre viktig deler av lokalsamfunnet: næringslivet og de frivillige organisasjonene¹⁰.

I Haugesund kommune har SLT-koordinatoren siden 2001 hatt ansvaret for å utvikle, koordinere og drifte flere av de forebyggende programmene rettet mot barn og unge. SLT koordinatoren sitter i diverse arbeids- og styringsgrupper med særlig ansvar for politiråd, SLT-arbeids- og styringsgruppe. SLT koordinator har ansvar for ungdomsrådet og de ulike kulturhusene som arbeider med ungdom. Rapporten «Barn og unge i risiko» fra 2011 gir en oversikt over det forebyggende arbeidet i kommunen, og som viser hvor omfattende dette arbeidet er.

Kontaktinformasjon: SLT-koordinator, Barnevernstjenesten, Haraldsgata 94, Postboks 2160, 5504 Haugesund. Tlf. 52 74 30 00.

3.24 Kors på halsen

På *Kors på halsen* kan du prate med eller skrive til voksne som er frivillige i Røde Kors. De hører på det du har å si og hjelper deg om du vil. Det er helt anonymt og helt gratis. Vi svarer på telefon, chat og mail mandag til fredag mellom klokka 14-22. Du kan også snakke med andre på din egen alder på forumet.

Kontaktinformasjon: <https://www.korspahalsen.no/> Telefon: 80 03 33 21

3.25 Kirkens SOS

Kirkens SOS i Norge er landets største døgnåpne krisetjeneste på telefon og internett.

Hvert døgn får *Kirkens SOS* på omkring 500 henvendelser fra mennesker som trenger noen å prate eller skrive med.

Kontaktinformasjon: <https://www.kirkens-sos.no/> Telefon: 22 40 00 40

4. Målsettinger og tiltak

Arbeidsgruppen har lagt til grunn at det er viktig at vold i nære relasjoner synliggjøres, beskrives og at det kontinuerlig informeres om tema.

Arbeidsgruppen har valgt følgende målsettinger for handlingsplanen:

1. Forebygge vold i nære relasjoner
2. Oppdage og melde fra om vold i nære relasjoner
3. Ivareta og gi oppfølging/behandling til voldsofre i nære relasjoner
4. Gi nødvendig hjelp og behandling til utøvere av vold i nære relasjoner.

For å nå målsettingene med handlingsplanen er det videre viktig at hjelpeapparatet er oversiktlig, lett tilgjengelig, kompetent og er trygghetsskapende og tillitsvekkende.

---

¹⁰ [Det kriminalitetsforebyggende råd](#)

4.1 FOREBYGGE VOLD I NÆRE RELASJONER

TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KOSTNAD
4.1.1 Kommunens interne arbeid mot vold i nære relasjoner er igangsatt gjennom: Modell i krisesentertilbud for Haugesund kommune. <ul style="list-style-type: none"> Kommunal voldskoordinator er opprettet 	Helse, omsorg og sosiale tjenester	Innen 2018	Ingen
4.1.2 Synliggjøre planen og gi informasjon til alle kommunens innbyggere ved at <ul style="list-style-type: none"> informasjon legges lettere tilgjengelig på kommunens nettsider hjelpeinstansene beskrives og kontaktinformasjon oppgis temaet gis fokus i møte med media kommunen tar aktivt del i kampanjer om tema, for eksempel <ul style="list-style-type: none"> Hvor lite skal du finne deg i, politiets kampanje Verdensdagen for psykisk helse 	Folkehelseforum Servicesenteret Voldskoordinator	Oppstart 2017 Årlig	Innenfor gjeldende budsjett
4.1.3 Heve kompetansen for ansatte i relevante posisjoner/stillinger Helse, omsorg og sosialtjenester deltar i «Trygg prosjektet» i regi av RVTS Opprette ressursgruppe for ledere i helse, omsorg og sosiale tjenester	Personal og organisasjon/enhetene/andre aktuelle	Kontinuerlig 2018 2019	Kompetansehevingsmidler
4.1.4 Styrke tverrfaglig samarbeid mellom lokale og regionale hjelpetilbud <ul style="list-style-type: none"> Styrke Politirådet med at kommunal voldskoordinator deltar ved behov Bruke eksisterende tverrfaglige team, som for eksempel Psykososiale team i skole Stafettloggen 	Rådmannen Oppvekst		Innenfor gjeldende ramme
4.1.5 Belyse tema i framtidige kommuneplaner og styringsdokumenter	Rådmannen	Kontinuerlig	Ingen

som for eksempel Oppvekstplan og Temaplan for helse og omsorg sosiale tjenester	Helse og omsorg Oppvekst		
---	-----------------------------	--	--

TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KOSTNAD
<p>4.1.6 Systematisk innhente oversikt over folkehelse og påvirkningsfaktorer relatert til vold i nære relasjoner, til bruk i styringsdokumenter, planer og tverrfaglige samarbeidsorgan</p> <p>Utarbeide en årlig rapport over innhentet statistikk relatert til faktorene til vold i nære relasjoner samt se dette i lys av tilsynet med Krisesenter Vest.</p> <p>Utarbeide rutinemaler for forebygging, hvordan håndtere meldinger om mulige overgrep og oppfølging av voldshendelser tilpasset de ulike delene av tjenesteområdene i kommunen – deriblant tjenester for mennesker med utviklingshemning, eldre og utsatte personer innenfor rusfeltet.</p> <p>Utarbeide veileder for barnehage og skole for forebygging av vold i nære relasjoner basert på føringer fra Helse- og Utdanningsdirektoratet</p> <p>Beskrive tilbud og tiltak som møter den som står i fare for å bli en voldsutøver.</p>	<p>Folkehelseforum</p> <p>Voldskoordinator</p> <p>Voldskoordinator</p> <p>Ledergruppe Oppvekst</p> <p>Helse og omsorg Oppvekst</p>	<p>Ved behov</p> <p>Årlig</p> <p>2019</p> <p>2019</p> <p>2019</p>	<p>Ingen</p>
4.1.7 Evaluere planen	Kommunaldirektør	2020	Ingen

4.2 OPPDAGE OG MELDE FRA OM VOLD I NÆRE RELASJONER

TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KOSTNAD
4.2.1. Utarbeide / rullere rutiner for hvordan oppdage, håndtere og melde fra om vold i nære relasjoner	Rådmannen	2017	Ingen
4.2.2 Styrke kompetanse blant kommunalt ansatte for raskere å oppdage vold i nære relasjoner <ul style="list-style-type: none"> • Med relevante kurs og utdanninger • Ved å bruke interne og eksterne forelesere • Nettverk / tverrfaglig samarbeid 	Personal og organisasjon/enhetene Krisesenter vest IKS	Kontinuerlig	Kompetanse- hevingsmidler
4.2.3 Lage og oppdatere informasjon om hjelpetiltak til kommunens innbyggere <ul style="list-style-type: none"> • På kommunens nettsider • Gjennom bruk av sosiale medier 	Servicesenteret og de respektive tjenestene	Oppstart 2017 Kontinuerlig	Innenfor gjeldende budsjettramme

4.3 IVARETA OG GI OPPFØLGING/BEHANDLING TIL OFRE FOR VOLD I NÆRE RELASJONER

TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KOSTNAD
4.3.1 Fokuserer på ofre for vold i nære relasjoner <ul style="list-style-type: none"> Ved å sikre at kommunens ansatte kjenner til rutiner 	Alle kommunale instanser	Kontinuerlig	Ingen
4.3.2 Gi lavterskeltilbud til voldsutsatte, se handlingsplanen del 1	Fagteam psykisk helse Helsestasjon for ungdom PPT Krisesenter vest IKS	Kontinuerlig	Innenfor gjeldende budsjett
4.3.3 Styrke samarbeidet med aktuelle eksterne behandlingsinstanser slik at oppfølgingen/behandlingen kan gis på best mulig måte	Helse barn og unge, barnevernet, PPT, Enhet for psykisk helse og rus Krisesenter vest IKS	Kontinuerlig	Ingen
4.3.4 Vurdere behovet for hjelp til voldsutsatte individuelt eller i gruppe, se handlingsplanen del 1	Helse og omsorg – Enhet for psykisk helse og rus Oppvekst – PPT	Kontinuerlig	Innenfor gjeldende budsjett
4.3.5 Utarbeide tiltak som ivaretar barn som opplever, og er vitne til, vold i nære relasjoner	Helse og omsorg Oppvekst	2019	

4.4 GI NØDVENDIG HJELP OG BEHANDLING TIL UTØVERE AV VOLD I NÆRE RELASJONER

TILTAK	ANSVAR	TIDSROM	KOSTNAD
4.4.1 Benytte eksisterende kompetanse i kommunen ved at voldsutøver gis tilbud om råd og veiledning for å endre sin atferd	Fastleger Helse og omsorg Fagteam psykisk helse Oppvekst	Kontinuerlig	Ingen
4.4.2 Henvise voldsutøver til eksterne samarbeidspartnere for videre oppfølging/behandling	Fastleger Helse og omsorg Fagteam psykisk helse	Kontinuerlig	Ingen
4.4.3 Det er inngått samarbeidsavtaler med eksterne partnere for å dekke behovet for tilrettelagt tilbud for utøvere av vold; Eksempelvis Helse Fonna DPS Stord sinnemestringskurs og samarbeidsavtale mellom Krisesenter Vest og Haugesund kommune	Rådmannen Helse og omsorg Oppvekst Krisesenter vest IKS	Oppstart 2017 Kontinuerlig Inngått februar 2018	Ingen

5. Oppfølging og evaluering av handlingsplanen

Denne planen er ment å være et praktisk styringsredskap og verktøy for Haugesund kommune i arbeidet mot vold i nære relasjoner. Planen må evalueres regelmessig på linje med andre kommunale planer, senest i 2020.

